

08. April 2016

Uddannelses- og Forskningsministeriet
Styrelsen for videregående uddannelser
Bredgade 43
1260 København K
Att.: jur-hoeringssvar@uds.dk

Høringssvar: Danske Professionshøjskoler's høringssvar over udkast til ni bekendtgørelser om sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser

Danske Professionshøjskoler, DP takker for indkaldelsen til høring over udkast til ni bekendtgørelser om sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser. Vi har følgende overordnede bemærkninger:

Samlet set er Danske Professionshøjskoler tilfreds med bekendtgørelserne, der giver den rette robuste og enkle ramme indenfor hvilken, vi kan udvikle lokale studieordninger. Vi anser det for afgørende, at bekendtgørelserne er enkle og robuste, da det øger deres levetid og relevans, ved at give mulighed for løbende lokale tilpasninger af studieordningerne uden at dette skal behandles på nationalt niveau.

Balance mellem nationale standarder og institutionelle profiler

Bekendtgørelserne rammer den rette balance mellem nationale standarder og institutionelle profiler. Bekendtgørelserne sikrer på den ene side, at uanset fra hvilken professionshøjskole fx en sygeplejerske uddannes, så vil dimittenden på afgørende temaer og fag være ens klædt på til at udøve professionen. På den anden side giver de nye bekendtgørelser mulighed for, at vi som professionshøjskole udvikler lokale studieordninger med mulighed for at drage det fulde udbytte af såvel forsknings- og innovationsinitiativer samt samspillet med de øvrige de sundhedsuddannelser.

Dette er afgørende i relation til, at vi som professionshøjskole kan sikre, at grunduddannelserne får det fulde udbytte af en sammenhængende videnproduktion udviklet i samspil mellem grunduddannelse, videreuddannelse samt forskning og udvikling inden for særligt prioriterede og strategisk udvalgte faglige områder.

Krav til forskning, udvikling og innovation

Danske Professionshøjskoler havde ønsket sig en tydeligere eksplicitering af krav til forskning, udvikling og innovation i de nye bekendtgørelser, således at visionerne fra Uddannelsesfremsynet var blevet omsat til mere præcise krav og forpligtelser i de nye bekendtgørelser.

Faglige og tværprofessionelle aktiviteter

Danske Professionshøjskoler er meget positive over for den øget vægtning, tværprofessionelle aktiviteter og indsatser gives i bekendtgørelserne. Med de nye bekendtgørelser lægges der vægt på at uddanne sundhedsprofessionelle, som i langt højere grad er rustet til at kunne samarbejde tværprofessionelt. Det anser sektoren som helt afgørende for, at sundhedsprofessionelle også fremadrettet kan løfte velfærdssamfundets sundheds- og sygdomsudfordringer.

Læringsmål om velfærdsteknologi

Sektoren er meget positiv overfor, at bekendtgørelsernes læringsmål prioriterer, at sundhedsprofessionelle fremadrettet skal have et øget fokus på velfærdsteknologi og på at kunne forstå og tilpasse sundhedstilbud til hver patient og borgers sundhedssituation i en helhed.

Det hele sundhedsvæsen

Langt overvejendes anvendes begrebet "det hele sundhedsvæsen" i bekendtgørelserne, men enkelte steder bruges vendinger som "i og på tværs af sektorer". Vi vil foreslå, at der anvendes ens terminologi, hvor det er det samme, der menes.

Klinisk undervisning

Danske Professionshøjskoler anbefaler, at de uddannelser, hvor praktik foregår i hospitalsregi, ensrettes i uddannelsesbekendtgørelserne, således at begrebsanvendelsen 'kliniske undervisere' og 'klinisk undervisning' erstatter de tilfælde, hvor begrebet 'klinisk vejledere' og 'klinisk vejledning' anvendes.

Danske Professionshøjskoler anbefaler, at uddannelsesbekendtgørelsesteksterne ensrettes i Kapitel 2 § 3, så det fremgår, at den kliniske underviser:

- Har pædagogiske kvalifikationer svarende til 1/6 diplomuddannelse.
- Har et indgående kendskab til professionen.

Sundhedsvidenskabelige fag

Danske Professionshøjskoler anbefaler at dette begreb anvendes konsekvent. I nogle af bekendtgørelserne anvendes begrebet sundhedsfaglige fag.

Juridiske opmærksomhedspunkter

Danske Professionshøjskoler har en række spørgsmål til fortolkningen af sammenhængen mellem de nye uddannelsesbekendtgørelser, LEP-bekendtgørelsen og Eksamensbekendtgørelsen. Disse spørgsmål fremsendes i en særskilt mail, som vi gerne drøfter med Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Herudover har Danske Professionshøjskoler følgende konkrete forslag til ændrede formuleringer i bekendtgørelsesteksterne, som vi mener vil tydeliggøre de juridiske rammer:

- **Varighed, struktur og tilrettelæggelse**

Danske professionshøjskoler anbefaler, at § 4, stk. 2. justeres, så det fremgår, at hele uddannelsen er opbygget af temaer og ikke kun de første to år. Dette for at forhindre tvivlsspørgsmål i forhold til opbygningen af de sidste 1 ½ år af uddannelsen og i relation til LEP bekendtgørelsen. DP forslår følgende tekst:

Stk. 2. Uddannelsen er opdelt i semestre med en varighed på hver 30 ECTS-point. Uddannelsen tilrettelægges med obligatoriske temaer. Et semester kan opdeles i moduler på 10 ECTS-point.

- **Tværprofessionelle og valgfrie elementer**

Danske Professionshøjskoler anbefaler, at § 5, stk. 2. justeres, så det fremgår, hvordan uddannelsens tværprofessionelle og valgfrie elementer fordeler sig på uddannelsen. Dette for at forhindre tvivlsspørgsmål. DP forslår følgende tekst:

I uddannelsen indgår følgende:

- 1) Tværprofessionelle elementer på 20 ECTS-point, hvoraf 10 ECTS placeres inden for uddannelsens første 2 år, og 10 ECTS placeres inden for uddannelsens sidste 1 ½ år

2) Valgfri elementer på 20 ECTS-point, hvoraf 10 ECTS placeres inden for uddannelsens første 2 år, og 10 ECTS placeres inden for uddannelsens sidste 1 ½ år

Det anbefales desuden, at der indgår en passus i uddannelsesbekendtgørelsesteksterne, hvor det fremgår, at de valgfrie elementer ikke skal udprøves særskilt.

2. Uddannelsesspecifikke kommentarer til bekendtgørelserne

3.A. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i bioanalytisk diagnostik

Ad § 1, stk. 3 samt i § 2, stk. 4.

Denne tekst står begge steder: ” *Uddannelsen er baseret på forsknings- og udviklingsviden inden for bioanalytikerens fagområde og viden om praksis i den profession og de erhverv, som uddannelsen er rettet mod*”.

DP foreslår, at teksten kun står i § 1, stk. 3.

Ad § 3

Nuværende formulering af § 3, stk. 6, punkt 1: ” *Ved praktik (den kliniske uddannelse) forstås den del af uddannelsen, hvor den studerende er i direkte kontakt med raske eller syge enkeltpersoner og eller grupper, lærer at planlægge, yde og vurdere den samlede indsats inden for det bioanalytiske område*”.

Ændres til: ” *Ved praktik (den kliniske uddannelse) forstås den del af uddannelsen, hvor den studerende deltager i relevant bioanalytisk arbejde i en autentisk kontekst og lærer at planlægge, yde og vurdere den samlede indsats inden for det bioanalytiske område*”.

Nuværende formulering af § 3, stk. 6, punkt 3: ” *Udvalgte elementer af praktikken (den kliniske uddannelse) kan i begrænset omfang og f.eks. som forberedelse til patientkontakt tilrettelægges i et færdighedslaboratorium eller simulations laboratorium, men kan ikke erstatte direkte patientkontakt i den kliniske afdeling eller institutionen*”.

Ændres til: ” *Udvalgte elementer af praktikken (den kliniske uddannelse) kan i begrænset omfang og som forberedelse til autentisk bioanalytisk arbejde tilrettelægges i et færdighedslaboratorium eller simulationslaboratorium, men kan ikke erstatte relevant bioanalytisk arbejde i en autentisk kontekst*”.

Begrundelse: Beskrivelse af praktikken er ikke i overensstemmelse med virkeligheden, idet en del af bioanalytikernes arbejdsopgaver udføres uden kontakt med patienter. Det gælder også vigtige praktikpladser som eksempelvis Mikrobiologiske og Patologiske afdelinger.

Formuleringen ’ *i direkte kontakt med raske eller syge enkeltpersoner og eller grupper* ’ forstås som ’ ansigt-til-ansigt ’ møder. Kravet om direkte kontakt vil umuliggøre godkendelse af forskningsenheder som praktiksted, da forskningsenheder ikke er i direkte kontakt med raske eller syge enkeltpersoner og eller grupper. Det betyder samtidig betydeligt begrænsede praktikmuligheder for studerende. Kravet om direkte kontakt vil endvidere være ensbetydende med, at to af specialerne, mikrobiologi og patologi, ikke længere kan bruges, da der ikke er direkte kontakt med raske eller syge enkeltpersoner og eller grupper.

Formuleringen genfindes også som ’ *direkte patientkontakt* ’ i udkastet §3 stk. 6., punkt 3.

En fastholdelse af ovenstående formuleringer; ’ *i direkte kontakt med raske eller syge enkeltpersoner og eller grupper* ’ samt ’ *direkte patientkontakt* ’ og den medfølgende praktikmulighedsbegrænsning vil derfor ikke afspejle den virkelighed, der er på det offentlige arbejdsmarked, og som dimitterende efterfølgende må antages at søge imod.

Ad § 12

I § 12, stk. 2 anvendes fejlagtig betegnelse for nuværende professionsbachelor titel: ” *Bekendtgørelse nr. 652 af 29. juni 2009 om uddannelsen til professionsbachelor i biomedicinsk diagnostik ophæves*”.

Bekendtgørelse 652 hedder *professionsbachelor i biomedicinsk laboratorieanalyse* og **ikke** professionsbachelor i biomedicinsk diagnostik

Ad Bilag 1

Færdigheder

8) anvende professionsrelevant informations- og kommunikations- og velfærdsteknologi, som i størst muligt omfang indtænker borgerens egne ressourcer”

Ændres til

”8) anvende professionsrelevant informations- og kommunikations- og *sundhedsteknologi*, som i størst muligt omfang indtænker borgerens egne ressourcer”.

Begrundelse: Forslaget er begrundet i, at bioanalytikerprofessionen ikke i høj grad anvender velfærdsteknologi, men mere sundhedsteknologi. Flere af de andre Læringsudbytter benytter også begrebet sundhedsteknologi. Derfor er det mere reelt at benytte sundhedsteknologi i stedet for velfærdsteknologi.

3.B. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i ergoterapi

Ad. § 1, stk. 1, l. 4

Sætningen ønskes tilføjet: ”gennem evidensbaseret praksis”.

Ad. § 1, stk. 1, l. 7

Sætningen ønskes tilføjet: ”i relation til sundhedsfremme, forebyggelse, rehabilitering, habilitering og palliation”.

Ad. § 3, stk. 1, l. 2

Betegnelsen ”ergoterapistuderende” ønskes erstattet af ”ergoterapeutstuderende”.

Ad § 3, stk. 6, pkt. 1, l. 2

Udtrykket ”ergoterapiindsats” ønskes erstattes af ”ergoterapeutindsats”.

Ad § 3, stk. 6, pkt. 3, l. 3

I sætningen indføres ”borger- og”.

Ad § 3, stk. 6, pkt. 3, l. 5

I sætningen indføres ”borger- og”.

Ad § 3, stk. 6, pkt. 3, l. 5-6

Betegnelsen ”Den kliniske afdeling eller institution” erstattes af ”praktikken (den kliniske uddannelse)”.

Ad bilag 1

Viden

8) I sætningen ønskes vi, at ordet ”simple” udgår.

Kompetencer

8) Efter pkt. 11 tilføjes som ny pkt. 12: ”Kan selvstændigt identificere behov for at indgå i faglig udvikling gennem deltagelse i forsknings-, udviklings- og projektarbejde af relevans for ergoterapi.” Udkastets nuværende pkt. 12 nummereres pkt. 13.

3.C. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i ernæring og sundhed

Ad. § 2. Engelsk titel

Danske Professionshøjskoler ønsker, at uddannelsens engelske betegnelse "Bachelor's Degree Programme of Nutrition and Health" erstattet af "Bachelor's Degree *in* Nutrition and Health".

Ad Bilag 1

Der mangler et fælles videns-, færdigheds- og kompetencemål omhandlende fødevarer, mad og måltider. Danske Professionshøjskoler foreslår:

Viden

Tilføjelse af et pkt. 15:

Har viden om og kan forstå fødevarer, hygiejne, kulinarisk kvalitet og sensorik i relation til mad og måltidsproduktion. "

Færdighed

Som nyt pkt. 6 tilføjes: "Kan anvende og begrunde forskellige metoder til vurdering af fødevarer og måltider i forbindelse med praksisnære problemstillinger".

Færdigheder

3) ønskes opdel i 2 punkter

Første punkt: "mestre tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde",

Andet punkt: "anvende professionsrelevant informations- og kommunikations- og velfærdsteknologi, som i størst muligt omfang indtænker borgerens egne ressourcer".

Ad bilag 1**Kompetence**

Som nyt pkt. 10 tilføjes: "Kan selvstændigt håndtere udvikling af sunde måltider under hensyntagen til levevilkår".

3.D. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i fysioterapi**Ad Kapitel 1, §1, I 11**

I sætningen tilføjes "samt" således: "Den uddannede opnår kompetencer til at kunne deltage i forsknings- og udviklingsarbejde og til at kunne fortsætte i teoretisk samt klinisk kompetencegivende efter- og videreuddannelse".

Ad Kapitel 2, §3, stk. 6, punkt 1

1) Ved praktik (den klinisk uddannelse) forstås den del af uddannelsen, hvor den studerende er i direkte kontakt med raske eller syge enkeltpersoner og eller grupper, lærer at planlægge, yde og vurdere den samlede fysioterapeutiske indsats" ønskes ændret til følgende ordlyd:

1) Ved praktik (den klinisk uddannelse) forstås den del af uddannelsen, hvor den studerende aktivt deltager i den fysioterapeutiske professions virksomhedsområde, med patient/borger kontakt på såvel et individ som et gruppe niveau. Praktik (klinisk uddannelse) understøtter såvel et fagligt, som et lærings- og studiemiljø der sikrer, at den studerende progressivt udvikler de fysioterapeutiske kompetencer der sikrer slutkompetencerne.

Ad bilag 1. Mål for læringsudbyttet**Kompetencer**

Der ønskes et mål tilføjet:

Selvstændigt identificere borgere med behov for ernæringsindsats samt gennem tværfagligt samarbejde med ernæringsfagligt personale at udarbejde helhedsorienterede rehabiliteringsplaner. Har særlig indsigt i bivirkninger af lægemidler som medfører kontraindikationer eller særlige forholdsregler for anvendelse af fysioterapeutiske undersøgelses- og behandlingsformer. Herunder reagere i tilfælde hvor ovenstående optræder i tilknytning til igangværende undersøgelse og behandling.

Begrundelse: Læringsmålet er ved en beklagelig fejl gledet ud af oversigten i processen med at udforme bilaget.

4) Der indsættes et "d" i samfund: 4) selvstændigt lede og udvikle nye virksomhedsområder i relation til samfund og sundhed, der understøtter iværksætterier samt sundhedsteknologisk og borgerdrevne udvikling inden for offentlig og privat sektor.

3.E. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i Global Nutrition and Health

Ad § 1, kapitel 1

I formålet ønskes formuleringen "Den uddannede udøver sin profession ud fra en etisk og retlighedsbaseret tilgang og løser udfordringer" ændret til "Den uddannede udøver sin profession ud fra en retlighedsbaseret tilgang og løser udfordringer". Således at "etisk" udgår.

Ad. § 8, stk. 2

De to parenteser, "(klinisk uddannelse)" ønskes slettet.

Begrundelse: Praktik i GNH foregår ikke i klinik, jf. formålet (§ 1) om sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse.

Ad § 6, stk. 2

Temaets navn ønskes ændret fra "Health Education, Health Communication and Applied Research Methods in Global Health" til "Health Promotion and Applied Research Methods in Global Health".

Begrundelse: "Health Promotion" er et overordnet begreb, som indeholder de to underbegreber 'Health Education' og 'Health Communication'.

§ 6, stk. 3

Ordet "inequality" ønskes ændret til "inequalities".

Begrundelse: Brug af begrebet i flertal er på linje med den officielle terminologi.

Bilag 1.

Viden

8) "Borgerens mål" ønskes ændret til "menneskers mål".

Begrundelse: Uddannelsens mål bør gælde alle mennesker herunder mennesker, der ikke anerkendes som borgere i et samfund, f.eks. statsløse flygtninge. Desuden åbner ubestemt flertal for, at såvel individer som grupper af mennesker har mål.

9) Sætningen "kan reflektere over etiske problemstillinger" ønskes tilføjet; "herunder bæredygtig ressourceudnyttelse og miljø".

12) Der mangler et 'g' i kvalitetssikring

14) Den sidste del af læringsudbyttet "under de givne rammebetingelser i sundhedsvæsenet" ændres til "under de givne rammebetingelser i og uden for sundhedsvæsenet".

Begrundelse: Professionsbachelorer i Global Nutrition and Health arbejder også uden for det etablerede sundhedsvæsen, eksempelvis i ngo'er eller som selvstændige.

Færdigheder

4) Sætningen "vurdere og begrunde fødevarer- og sundhedspolitikker i lokale, nationale, regionale og internationale kontekster" ønskes tilføjet "med henblik på at opnå fødevarerikkerhed og bæredygtig ressourceudnyttelse".

Begrundelse: Begrebet 'fødevarerikkerhed', der er et centralt begreb i uddannelsen, optræder ikke andetsteds i læringsudbyttet.

Kompetencer

8) "Borgere" ændres til "mennesker".

Begrundelse: Uddannelsens mål bør gælde alle mennesker også mennesker, der ikke anerkendes som borgere i et samfund – fx statsløse flygtninge. Desuden åbner ubestemt flertal for, at såvel individer som grupper af mennesker har mål.

3.F. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i jordemoderkundskab

Ad § 3, stk. 4.

Formuleringen foreslås ændret til: *Stk. 4.* Praktikstedet (det kliniske uddannelsessted) er over for uddannelsesinstitutionen ansvarlig for gennemførelsen af praktikken (den kliniske uddannelse) i henhold til retningslinjer fastsat af uddannelsen "samt i henhold til EU- direktiv EU/2013/55/EU."

Begrundelse: EU direktiv 2013/55/EU indeholder eksplicitte handlinger i den kliniske uddannelse til jordemoder, som det er vigtigt, at det kliniske uddannelsessted lever op til. Derfor bør der tilføjes krav til det kliniske uddannelsessted om dette.

Ad § 1, stk. 1, l. 6

I sætningen indsættes "samt" således: Den uddannede kvalificeres til at kunne levere sundhedsydelser i forbindelse med familieplanlægning, familiedannelse og seksuel og reproduktiv sundhed samt til at kunne yde omsorg gennem sundhedsfremme, forebyggelse, risikosporing, diagnostisering, pleje og behandling".

Ad § 1, Stk. 4.

I sætningen, "Den uddannede skal opfylde kravene som beskrevet i EU-direktiv 2013/55/EU samt cirkulære om jordemodervirksomhed nr. 149 af 8. august 2001 om jordemodervirksomhed" skal titel på cirkulære erstattet af: "samt cirkulære om jordemodervirksomhed, cirkulære nr. 149 af 8. august 2001".

Ad. § 3, stk. 6.

Der mangler noget eller sætningen er anført på det forkerte sted i bekendtgørelsen: "Det er tillige en forudsætning for godkendelse af praktikken (den kliniske uddannelse), at den opfylder følgende:"

Ad § 6, punkt 2.

"I uddannelsen indgår følgende obligatoriske temaer tilrettelagt på uddannelsens første to år. 2) Jordemoderfaglig omsorg i relation til ukompliceret familiedannelse, graviditet, fødsel, barsel samt - raske nyfødte".

Her ønskes indføjet bindeordet 'samt'.

Ad Bilag 1

Viden

2) "har viden om, og kan forstå og kan reflektere over sundhedsfremme, forebyggelse, omsorg og behandling".

Her indsættes komma, og "og" slettes.

3) "har viden om og kan forstå den menneskelige organismes udvikling, biologiske, anatomiske opbygning og ernæringsmæssige behov samt mikrobiologiske og fysiologiske processer og funktioner med særligt fokus på reproduktion og seksualitet, fosterudvikling, graviditet, fødsel og barselperiode, ".

Her tilføjes "og seksualitet" som angivet.

4) "har viden om neonatologi, embryologi, risici for skader og fejludvikling i fostertilværelsen, genetiske og miljømæssige forhold samt muligheder for forebyggelse heraf og har viden om ~~har af og viden om~~ prækonceptionel og prænatal rådgivning samt viden om og kan forstå og reflektere over screening af forældre fostre og nyfødte".

Her slettes som angivet "har af og viden om" og i stedet indsættes "heraf og har viden om".

10) "har viden om og kan forstå og kan reflektere over specielle etiske problemstillinger inden for det reproduktive felt".

Her indsættes: "og kan forstå "

11) "har viden om og kan forstå og kan reflektere over klinisk lederskab i det reproduktive felt ud fra praksis- udviklings- og forskningsbaseret ~~forskningen~~ viden og på tværs af professioner, sektorer, organisationer, institutioner samt borgeren og patientens hjem".

Her indsættes i l.1. "og kan forstå" og i l.1. erstattes "forskningen" med "forskningsbaseret".

12) "har viden om og kan forstå og kan reflektere over professionens anvendelse af informations- og kommunikations- teknologi og teknologiens betydning"

Her indsættes i l.1. "og kan forstå".

14) "har viden om og kan reflektere over specielle etiske problemstillinger inden for det reproduktive felt".

Målet skal slettes, det er en gentagelse af videnmål nr. 10.

16) + 17) + 18) "har viden om og kan forstå og kan reflektere over (..)"

I alle tre videnmål indsættes i l.1. "og kan forstå".

Færdigheder

1) "mestre tilrettelæggelse og varetagelse af jordemoderfaglig omsorg ved graviditet, fødsel, og barsel og familiedannelse, mestre obstetriske færdigheder samt ved komplikationer samarbejde med læge samt mestre vurdering af praksisnære og teoretiske problemstillinger samt begrunde, vælge og anvende relevante løsningsmodeller".

Her slettes i l.2: "og", og indsættes ", efter barsel " og familiedannelse, ".

5) "mestre jordemoderfaglig omsorg ved obstetriske og gynækologiske kirurgiske indgreb, herunder provokerede såvel som spontane aborter samt varetage postoperativ og intensiv pleje af gravide, fødende og gynækologiske patienter".

Her indsættes i l.2. "såvel".

7) "mestre rekvirering, administration og dispensering af medicin ~~til gravide, fødende, barselskvinder og nyfødte~~ til gravide, fødende og barslende kvinder samt til nyfødte i overensstemmelse med cirkulære om jordemødres virksomhedsområde".

Her ændres "til gravide, fødende, barselskvinder og nyfødte" til "til gravide, fødende og barslende kvinder samt til nyfødte".

10) "agere professionelt på tværs af organisatoriske, strukturelle og faglige rammer i sundhedssystemet i både specialiserede og tværprofessionelle teams samt ~~have kompetencer~~ mestre metoder inden for ledelse, koordinering og udvikling".

Her slettes "have kompetencer" og indsættes "mestre metoder".

11) "anvende og mestre situationsbestemt og professionsrelevant kommunikation, vejledning og rådgivning om borger- og patientforløb inden for forberedelse, udførelse og efterbehandling i ~~professionspraksis og i tværprofessionel praksis~~, i professions- og tværprofessionel praksis".

Her slettes "professionspraksis og i tværprofessionel praksis" og indsættes "i professions- og tværprofessionel praksis."

Kompetencer

7) "selvstændigt analysere og vurdere behov for understøttende tiltag af psykologisk eller social art i forbindelse med graviditet, fødsel og barsel og familiedannelse".

Her ændres fra "barsel" til "barsel og familiedannelse"

8) "selvstændigt lede, deltage i, anvende og implementere innovations- og udviklingsarbejde inden for det sundhedsfaglige område samt selvstændigt varetage klinisk lederskab i det reproduktive felt".

Her tilføjes: "samt selvstændigt varetage klinisk lederskab i det reproduktive felt".

3.G. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i psykomotorik

Ad § 8, stk. 2.

Vi foreslår følgende ændring: Stk. 2. Inden udgangen af 3. semester skal 1. års prøver være bestået som forudsætning for, at den studerende kan fortsætte på uddannelsen. Ligeledes skal prøven på 4. semester, der afprøver praktiske færdigheder, bestås inden udgangen af 5. semester, som forudsætning for, at den studerende kan fortsætte på uddannelsen. "

Begrundelse: sætningen kan tolkes, som om den studerende skal have bestået prøven inden starten på semester 5. Dette vil være uhensigtsmæssigt i forhold til fremdrift i uddannelsen. Det vil være tilstrækkeligt, at den studerende består prøven i løbet af semester 5.

Ad Bilag 1

Viden

5) Vi ønsker, at formuleringen "har viden om, kan forstå og reflektere over borgerens proces og mål og i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde herom" erstattes af "har viden om, kan forstå og reflektere over borgerens proces og mål og kan indgå i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde herom".

Begrundelse: Dermed ligner læringsmålet de øvrige uddannelsers læringsmål og er sprogligt læsbart.

3.H. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor til radiograf

Ad. Bekendtgørelsens titel

Titlen "Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor til radiograf" ønskes ændret til "Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i radiografi".

Ad. § 1

Formuleringen "at kunne deltage i forsknings- og udviklingsarbejde" gentages to gange lige efter hinanden.

Ad § 3, stk 5, linje 5, første ord

"*professionens*" skal erstattes af "professionens".

Ad § 3, stk. 6, punkt 2

Formuleringen "praktikken finder sted under supervision" ønskes erstattet af "praktikken finder sted under vejledning".

Begrundelse: Supervision ikke det samme som vejledning.

Ad § 5, stk. 1, punkt 1

"en del" skal erstattes af "en basisdel".

Begrundelse: Begrebet "basisdel" anvendes senere i teksten under punkt 3).

Ad § 5, stk. 1, punkt 2b

"ultralydsundersøgelse" er delt forkert.

Ad § 7, stk. 1

"rammerne" er delt forkert.

Ad §12 stk. 3

"studerende, der er begyndt på uddannelsen til radiograf før 1. august 2016, kan færdiggøre uddannelsen efter den i stk. 2 nævnte bekendtgørelse indtil den ?? 2019, jf. dog stk.4".

Der mangler formentlig en dato ved de fremhævede spørgsmålstejn.

Ad Bilag 1**Viden**

6) Formuleringen "viden om og kan reflektere over teknologiens betydning for professionens anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi" foreslås erstattet af: "*Viden om, kan forstå og kan reflektere over professionens anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi samt teknologiens betydning for omsorg ved billeddiagnostiske undersøgelser og behandlinger, herunder stråleterapi*"

Begrundelse: Læringsudbyttet giver ikke mening for radiografprofessionen, hvor kernen er teknologihåndtering og hvad deraf følger.

Færdighed

5) + 10) Det foreslås, at disse to læringsudbytter slås sammen til ét læringsudbytte med følgende formulering: "Mestre medicin håndtering, medicinordination inden for en rammedelegering, observation af virkning og bivirkning samt mestre adækvate handlinger og formidle disse i forhold til administration af kontraststoffer, radioaktive sporstoffer og anden udvalgt medicin til brug ved nuklearmedicinske-, kliniske fysiologiske-, røntgen-, ultralyd- og MR-undersøgelser samt ved planlægning og udførelse af stråleterapeutiske behandlinger".

7) Begrebet *evidensbaseret* er stavet forkert. Der skal stå *evidensbaseret*.

Kompetence

14) I formuleringen "Håndtere og påtage sig anvendelse af professionsrelevant teknologi herunder informations- og kommunikationsteknologi i den relevante kontekst" indsættes erstattes "anvendelse af" med "ansvar for" således: "Håndtere og påtage sig anvendelse af professionsrelevant teknologi herunder informations- og kommunikationsteknologi i den relevante kontekst".

Begrundelse: Det giver ikke mening at påtage sig "anvendelse af" professionsrelevant teknologi.

3.I. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i sygepleje

Ad § 2:

"giveren" rettes til "giver"

Ad § 3, stk.4

Den samme tekst gentages.

Ad § 3, stk.6,1

Ønskes ændret til følgende: "Ved praktik (den kliniske uddannelse) forstås den del af uddannelsen, hvor den sygeplejestuderende er i direkte kontakt med borgere og patienter og lærer at planlægge, vurdere, formidle, intervenere og lede stabile – og komplekse pleje- og behandlingsforløb samt i forebyggende og rehabiliterende forløb".

Begrundelse: begrebet "sundhedspleje" stammer fra 1970'erne og ikke længere er tidssvarende.

Ad § 3, stk.6, pkt. 2

Ønskes ændret til følgende: "Praktikken (den kliniske uddannelse) finder sted på godkendte kliniske uddannelsessteder på regionale, kommunale og private institutioner samt andre relevante institutioner og foregår under vejledning af kliniske undervisere."

Begrundelse: vejledning og supervision er ikke det samme.

Ad bilag 1 Mål for læringsudbytter

Viden

1) har viden om menneskets anatomi, fysiologi og patofysiologi, samt kan forstå farmakologi og reflektere over medicin håndtering, rammeordination og rammedelegering,

Ændres til

1) har viden om og kan reflektere over menneskets anatomi, fysiologi og patofysiologi, samt har viden om og kan reflektere over farmakologi, medicin håndtering, rammeordination og rammedelegering.

Begrundelse: Konsistens i alle viden mål der anvendes viden om og reflektere over. At forstå er for lavt et niveau.

2) kan forstå og reflektere over videnformer til systematisk at observere, diagnosticere, kommunikere, vurdere, prioritere, lede, koordinere, evaluere, dokumentere og justere sygepleje til patient og borger på individ-, gruppe- og samfunds niveau

Ændres til

2) har viden om og kan reflektere over videnformer til systematisk at observere, diagnosticere, kommunikere, vurdere, prioritere, lede, koordinere, evaluere, dokumentere og justere sygepleje til patient og borger på individ-, gruppe- og samfunds niveau

Begrundelse: "Forstå" erstattes af "viden om".

3) kan forstå og reflektere over viden om individuelle, sociale, kulturelle, internationale og etiske forholds indflydelse på menneskers oplevelser og reaktioner ved sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge,

Ændres til

3) har viden om og kan reflektere over viden om individuelle, sociale, kulturelle, religiøse, internationale og etiske forholds indflydelse på menneskers oplevelser og reaktioner ved sundhedsudfordringer og sygdoms-sammenhænge

Begrundelse: "Forstå" erstattes af "viden om". "Religiøse" tilføjes, da det ikke er omfattet af de øvrige begreber, og i visse situationer spiller en afgørende rolle for menneskers reaktion og oplevelser.

5) har viden om og kan reflektere over klinisk lederskab og klinisk beslutningstagen ud fra praksis-, udviklings- og forskningsviden i og på tværs af professioner, sektorer, organisationer, institutioner

Erstattes af
5) har viden om og kan reflektere over klinisk lederskab og klinisk beslutningstagen ud fra praksis-, udviklings- og forskningsviden i og på tværs af professioner, sektorer, institutioner samt patientens/borgerens hjem.

Begrundelse: "organisationer" udgår, da resten dækker virksomhedsområdet.

7) har viden om og kan forstå og reflektere over sygeplejefagets værdier, teorier, begreber og metoder

Ændres til

7) har viden om og kan reflektere over sygeplejefagets værdier, teorier, begreber og metoder

Begrundelse: "Forstå" erstattes af "viden om".

10) har viden om, kan forstå og reflektere over borgerens og patientens mål og kan indgå i tværfprofessionelt og tværsektorielt samarbejde herom,

Slettes

Begrundelse: er dækket af de øvrige mål for læringsudbytter.

11) kan reflektere over etiske problemstillinger

Ændres til

11) Kan reflektere over etiske dilemmaer og etiske problemstillinger inden for sygeplejerskens virksomhedsområde

Begrundelse: Forslag til en afgrænset kontekst og tilføje etiske dilemmaer, da dilemma og problemstilling har forskellig karakter.

12) har viden om og kan forstå innovation som metode til forandring af praksis, og har kendskab til simple implementeringsmetoder i relation til konkrete målgrupper,

Slettes

Begrundelse: er indarbejdet i læringsmål 17).

13) har viden om og kan reflektere over anvendelse af kommunikationsteorier og -metoder og kan forstå den kommunikative betydning i forhold til dialog og relationskabelse,

Slettes

Begrundelse: er dækker af læringsmål 3) og 4).

15) og 16) skrives sammen til et nyt 15)

15) har viden om og kan reflektere over egen professionsudøvelse samt egen professions virksomhedsområde, prioriteringer og ansvarsområder i et organisatorisk, administrativt og samfundsmæssigt perspektiv i forhold til at være professionel i det hele sundhedsvæsen.

17) har viden om og kan reflektere over videnskabsteori, forskningsmetode og modeller til evaluering, kvalitetssikring og -udvikling, samt relatere denne viden til forsknings- og udviklingsarbejde i professionspraksis.

Ændres til

17) har viden om og kan reflektere over videnskabsteori, forskningsmetode, innovationsmetode og modeller til implementering, evaluering, kvalitetssikring og -udvikling, samt relatere denne viden til forsknings- og udviklingsarbejde i professionspraksis.

Færdigheder

4) udføre, vurdere og anvende klinisk lederskab af patient og borger-, pleje-, og behandlingsforløb i samspil med fagprofessionelle under hensyntagen til kvalitetssikring

Ændres til

4) anvende og vurdere klinisk lederskab af patient og borger-, pleje-, og behandlingsforløb samt pallierende forløb i samspil med fagprofessionelle og tværprofessionelt under hensyntagen til kvalitetssikring

Begrundelse: "Udføre" udgår – er indeholdt i "at anvende", og der er tilføjet pallierende forløb.

5) vurdere og anvende vejledning og undervisning af patient og borger, pårørende, kolleger og uddannelsessøgende,

Ændres til

5) anvende og vurdere vejledning og undervisning af patient og borger, pårørende, kolleger og uddannelsessøgende,

Begrundelse: Konsistens i begreberne anvende og vurdere.

7) vurdere og anvende teknologier i planlægning, udførelse og udvikling af pleje, omsorg og behandling,

Ændres til

7) anvende og vurdere teknologier i planlægning, udførelse og udvikling af pleje, omsorg og behandling

Begrundelse: Konsistens i begreberne anvende og vurdere.

8) anvende og vurdere situationsbestemt kommunikation, vejledning og rådgivning i samspil med patient

Ændres til

8) anvende, vurdere og formidle situationsbestemt kommunikation, vejledning og rådgivning i samspil med patient, borger og pårørende i professionsfaglig og tværprofessionel praksis.

Begrundelse: Konsistens i begreberne "anvende" og "vurdere".

10) anvende professionsrelevant informations- og kommunikations- og velfærdsteknologi, som i størst muligt omfang indtænker borgerens egne ressourcer,

Ændres til

10) anvende, vurdere og formidle professionsrelevant teknologi i pleje, behandling i samspil med patient, borger, pårørende samt tværprofessionelt,

Begrundelse: tilrettet med henblik på konsistens og sammenhæng og for at undgå gentagelse af teknologibegreber.

12) mestre relevante studie- og arbejdsmetoder til at opsøge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder samt initiere og deltage i innovations-, udviklings- og forskningsarbejde.

Ændres til

12) anvende, vurdere og formidle relevante studie- og arbejdsmetoder til at opsøge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder samt initiere og deltage i innovations-, udviklings- og forskningsarbejde.

Begrundelse: "Mestre-" udgår ift. til konsistens i begreberne anvende, vurdere og formidle.

Kompetencer

1) selvstændigt håndtere organisering, vurdering, justering og dokumentation af pleje- og behandlingsforløb i samspil med patient og borger på tværs af organisationer og professioner i det hele sundhedsvæsen,

Ændres til

1) selvstændigt håndtere organisering, vurdering, justering og dokumentation af pleje- og behandlingsforløb i samspil med patient og borger på tværs af professioner, sektorer og institutioner i det hele sundhedsvæsen,

Begrundelse: organisationer udgår da resten dækker virksomhedsområdet.

7) selvstændigt håndtere teknologier i planlægning, udførelse og udvikling af pleje, omsorg om behandling

Ændres til

7) selvstændigt håndtere teknologier i planlægning, udførelse og udvikling af pleje, omsorg og behandling,

Begrundelse: "om behandling" – skal erstattes af "og behandling".

9) håndtere og selvstændigt indgå i kommunikation i forskellige kontekster, herunder indgå i en ligeværdig, dialogbaseret og værdiskabende relation med borgere, patienter, pårørende og tværprofessionelle samarbejdsparter, understøtte borgeren og patienten som en central og aktiv aktør i det individuelle forløb

Ændres til

9) håndtere og selvstændigt indgå i situationsbestemt kommunikation og relation i samspil med patienter, borger og pårørende og fagprofessionelle

Begrundelse: Konsistens i termer – relation og samspil.

11) håndtere og påtage sig anvendelse af professionsrelevant teknologi, herunder informations- og kommunikationsteknologi i den relevante kontekst,

Ændres til

11) kan håndtere og påtage sig anvendelse af professionsrelevant teknologi i pleje og behandling i samspil med patient, borger, pårørende samt tværprofessionelt,

Begrundelse: stringens mellem begreberne "viden, færdigheder og kompetencer".

Med venlig hilsen

Harald Mikkelsen

Formand

Danske Professionshøjskoler